

____.____.2022

Itä-Suomen hallinto-oikeudelle

ASIA Savonlinnan kaupungin lausunto ympäristöministeriön Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätöksestä 30.9.2021 tehtyyn valitukseen

VIITE Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 26.1.2022, diaarinumero 22161/2021

LAUSUJA

Savonlinnan kaupunki
Olavinkatu 27
57130 Savonlinna

ASIAMIES JA PROSESSIOSOITE

Kaavoituspäällikkö
Päivi Behm
Savonlinnan kaupunki
Olavinkatu 27
57130 Savonlinna
paivi.behm(at)savonlinna.fi

LAUSUNTO

Savonlinnan kaupunki yhtyy ympäristöministeriön IHAO:lle jättämään lausuntoon ja toteaa lisäksi seuraavaa:

Valituksen kohta 1.

Kansallisen kaupunkipuiston rooli kaupunkipuistojen verkostossa on linna- ja norppasaaristokaupunki. Savonlinnan kansallinen kaupunkipuisto sijaitsee ainutlaatuisessa paikassa keskellä saimaannorpan elinalueita (Natura-alueet).

Kaupunki on rajannut hakemukseensa Haukiveden – Haapaveden osayleiskaavan (2001) keskeiset suojelualueet (SL), missä on kaavallinen peruste sisällyttää alueet rajaukseen ja maanomistus on pääosin valtiolla. Asia ilmenee hakemuksen tekstistä ja liitteistä 2D ja 4. Eteläpuolella Pihlajavedellä rajausta ulottuu kaupungin omistamiin saariin Pihlajaveden Natura-alueella. Hakemuksen selostuksessa kuvataan, että Metsähallitus on vastuussa Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmista (s. 16).

Metsähallitus on ollut osallisena kansallisen kaupunkipuiston valmistelussa seuraavasti:

Kansallisen kaupunkipuiston hakemuksen luonnoksesta ja Savonlinnan keskustaajaman strategisen yleiskaavan luonnoksesta vuoteen 2040 on pidetty viranomaisten

työpalaveri luonnosten nähtävillä oloaikana 29.1.2020, johon myös Metsähallituksen edustaja kutsuttiin. Molempien hankkeiden aineisto oli ennakkoon tutustuttavissa ja käytiin työpalaverissa läpi. Metsähallituksen edustaja ei päässyt työpalaveriin, mutta kommentoi aineistoa sähköpostilla ennakkoon. Sähköpostilla saadussa kommentissa ei otettu kantaa kansalliseen kaupunkipuistoon, vaan yleiskaavaluonnokseen. Metsähallitus pyysi Natura-alueella sijaitsevan Paskosaaren virkistyskäyttömerkinnän (VR, voimassa oleva Länsiosien osayleiskaava 2007) poistamista strategisesta yleiskaavasta saimaannorpan pesätiheyden vuoksi.

Metsähallituksella on parhaillaan käynnissä Unescon luonnonperintökohteen selvitys Saimaalle (2021 – 2024). Norppasaaristo on ympäristöministeriön ja Metsähallituksen yhteinen esitys luonnonperintökohteeksi. Kansallinen kaupunkipuisto on nähty ympäristöministeriön ja Metsähallituksen puolelta Saimaan luonnonperintökohteen hakemusta tukevana päätöksenä ja toimenpiteenä. Kansallinen kaupunkipuisto sijaitsee saimaannorpan suojeluun varattujen Natura-alueiden keskellä ja yhdistäisi kaksi keskeisintä Natura 2000 –verkoston aluetta. Savonlinnan kaupunki on ollut mukana selvityksen palaverissa ja seminaareissa. Asia on nostettu esiin myös kaupungin strategiassa vuosille 2022 – 2025. Yhtenä strategian painopistealueena on Saaristo, puhdas luonto ja ympäristö; puhtaan veden ja ympäristön varjeleminen; houkutteleva lähiluonto ja saaristo, kansallinen kaupunkipuisto, Saimaan norppasaaristojen Unescon maailmanperintökohteet, kansallispuistot ja muut luonnonsuojelualueet saimaannorppineen; ekologisuudesta, paikallisuudesta ja lähiruoasta elinvoimaa. Savonlinnan kaupunki näkee, että kansallisen kaupunkipuiston status toisi lisäarvoa erityisesti matkailualalle ja vahvistaisi kaupungin imagoa.

Kaupungilla on myös käynnissä Luonto-Saimaa-hanke (luontomatkailun kehittämisprojekti 2020 – 2023) mihin osallistuu asiantuntijoita myös Metsähallitukselta. Yhtenä toimenpiteenä hankkeessa on Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston matkailullinen kehittäminen sekä luontomatkailureittien kehittäminen Saimaan alueelle.

Valituksen kohta 2.

Virtasaaren rajaaminen osaksi kansallista kaupunkipuistoa ei vaikuta valittajan etuun, oikeuteen tai velvollisuuteen. Virtasaari voi säilyä nykyisessä käytössä maa- ja metsätalousalueena. Kansallinen kaupunkipuisto ei tuo mukanaan muutoksia maanomistukseen Virtasaareissa. Virtasaareen ei ole tarpeellista laatia kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaa.

Kaupungin kansallisen kaupunkipuiston hakemuksessa todetaan s. 40, että *"Hevonniemessä on laajoja valtion omistuksessa olevia Natura-alueita, jotka ovat yleiskaavassa SL-merkinnällä. Natura-alueella on pienialaisia yksityisomistuksessa olevia yleiskaavan lomarakennusten alueita (RA), maatilojen aluetta (AP) ja maa- ja metsätalousalueita (M), jotka sijaitsevan rajauksen sisällä, mutta joiden maankäyttö voi säilyä nykyisellään."* Hakemuksessa annetaan siten tieto, että maa- ja metsätaloustalouden käyttö (M) voi säilyä nykyisellään, näin myös Virtasaareissa.

Hakemuksen karttaliitteessä (liite 3 maanomistus) näkyy, että Virtasaari on yksityisomistuksessa.

Virtasaaren maankäyttöön ei voida katsoa kohdistuvan valittajan etua heikentäviä seikkoja, jotka vaikuttaisivat Virtasaaren arvoon tai nykyiseen käyttöön.

- Voimassa on edelleen Savonlinnan länsiosien osayleiskaava, missä Virtasaari on maa- ja metsätalousaluetta (M). Ympäristöministeriön Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätös ei kumoa tai muuta lainvoimaista yleiskaavaa.
- Savonlinnan keskustaaajaman strategisen yleiskaavan vuoteen 2040 valmistelutyö on etenemässä kaavaehdotusvaiheeseen (korvaa 2007 Länsiosien osayleiskaavan). Strategisessa yleiskaavassa Virtasaaren maa- ja metsätalouskäyttö voi hyvin säilyä. Virtasaareen ei voi Etelä-Savon maakuntaliiton mallin mitoitusohjeiden mukaan kaavoittaa rantarakentamista. Saari on pinta-alaltaan liian pieni rakentamiseen sekä saaren kapeuden vuoksi etäisyysvaateet rantarakentamiselle eivät täytyisi.
- Valittaja voi jatkossakin hyödyntää aluetta vapaasti kaavan mukaisessa maa- ja metsätaloustoiminnassa.

Virtasaareen ei tavanomaisena talousmetsänä ole tarpeellista laatia kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Kaupunki kuvaa hakemuksessa omistamiensa talousmetsien hoitoa ja käyttöä s. 24. Yksityisten maanomistajien talousmetsiä koskeviin hoitoperiaatteisiin ei ole ollut tarpeen hakemuksessa ottaa kantaa.

Kansalliseen kaupunkipuistoon on osoitettu ensisijaisesti kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön omistuksessa olevia alueita. Hakemuksen sivulla 32. todetaan, että *”Yksityinen maanomistus sisältyy kansalliseen kaupunkipuistoon vain vahvistettujen kaavojen verran. Näille ei ole tarkoitus antaa erillisiä määräyksiä ilman maanomistajan suostumusta. Omistajan suostumus ei toisaalta kysyä, jos puiston perustamispäätöksessä tai hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei anneta aluetta koskevia 70 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä.”*

Savonlinnan kaupungin kansallisen kaupunkipuiston hakemuksessa todetaan s. 15, että *”Saarista Paskosaari, Virtasaari, Muikkuluoto, Pieni Suottaansaari, Suuren Suottaansaaren eteläosa, Munaluoto, Ritosaari, Nuottasaari, Ruoholuoto ja Myhkyräsaari sijaitsevat Natura-alueen keskellä. Saarista Petääsaari, Korkeasaari, Pieni-Lampo, Laattaansaari, Jänissaari, Hepoluoto, Jaakonluoto, Hepokivensaari, Tahvonsaari, Virtanluoto, Vankiluoto, Halkosaari, Pieni Jänissaari, Kontiosaari, Märinteensaari, Niikonsaari, Matinsaaret, Murkinasaari, Niinisaaret, Uunisaari, Korkeasaari, Heinäsaari, Nikonsaari, Vahtisaari, Matkasaari, Torakkaluodot ja Tiheäsaari ovat osa Natura-aluetta.”* Hakemuksessa ei anneta ymmärtää, että valittajan omistama Virtasaari olisi osa Natura-aluetta. Virtasaari ei myöskään ole saimaannorpan pesätiheyntymäalueella (hakemus s. 17), jotta sillä ei ole merkitystä kansallisen kaupunkipuiston suojeluarvojen kannalta (saimaannorppa).

Myöskään muita Hevonniemen Natura-alueen sisällä olevia yksityisomistuksessa olevia pinta-alaltaan pieniä saaria tai luotoja ei ole rajattu pieninä reikinä hakemuksen karttoihin.

Kooltaan isommat yksityisomistuksessa oleva kesämökkikäytössä oleva saaret
Hevonniemen ja Linnasaaren Natura-alueella eli Lääväsaari, Kyyrönsaari, Pieni

Suottasaari ja Iso Suottasaari on sen sijaan rajattu ulkopuolelle. Hakemuksen luonnosvaiheessa Suottaansaarista saatiin palautetta, jossa toivottiin Suottaansaaaria rajauksesta pois ja tämä rajausmuutos tehtiin tasapuolisuuden nimissä myös muihin Haukiveden puoleisiin kesämökkisaariin (pohjoispuoli). Sen sijaan kaupungin omistuksessa olevat Pihlajaveden puoleiset kesämökkisaaret (eteläpuoli) on rajattu hakemukseen mukaan osana Saimaan kesämökkikulttuuria. Lisäksi näissä kaupungin omistamissa saarissa kesämökit ja rakennuspaikat ovat 1900-luvun vaihteesta ja osin Punkaharjun laivareittien kulttuuriympäristöä, joten näiden rakennuskanta ja rakennuspaikat siten säilyttämisen arvoisia osana kesämökkikulttuuria.

Valituksen kohta 3.

Viitataan ympäristöministeriön lausuntoon asiassa. Tähän ei ole kaupungilla lisättävää tai muutettavaa.

YHTEENVETO

Edellä mainituin perustein on ympäristöministeriön Savonlinnan kansallista kaupunkipuistoa koskeva perustamispäätös 30.9.2021 pidettävä voimassa ja valitus on hylättävä.